

[J. S. Foget.]

Tid er det afgørende, at Folket som saadant er oplyst, saa at dets Reaktionen mere kan bestemmes af Tænkning end af Følelser, mere af Forstand end af Medløben. Derved er vort Land mere sikret en Udvikling ad Evolutionens Bane end udsat for en revolutionær Udvikling. Derfor er Aandsudvikling og Aandstræning mere paakrævet nu end nogen Sinde, og derfor kan den danske Rigsdag efter min Opfattelse ikke gøre noget bedre for Folket end at tilrettelægge Undervisningen paa en saa bred og fyldig Basis som overhovedet muligt.

Det, der for mig er Hovedsagen ved Undervisningen, er Lærerkrafterne. Har en Skole for daarlige Lærere, vil Resultatet blive for daarligt, og derfor hilser jeg med Glæde de Forbedringer, som nærværende Forslag bringer i saa Henseende, for bliver Lærerkrafterne ved Folkehøjskolen for daarligt betalt, vil det i Almindelighed ogsaa blive de daarligste Lærerkrafter, der knyttes til disse Skoler. Jeg stemmer derfor med Glæde for den Merudgift, der opstaar ved dette Budgets Forhøjelse, ligesom jeg anser Ændringen i Anciennitetsforholdene for en meget vigtig Forbedring, naar det blot ikke medfører større Afhængighed af de politiske Forhold; men man har jo fra alle Sider hævdet, at Folkehøjskolen skal være en i alle Henseender fri Skole. Overholdes dette ikke og gør man Højskoleledelsen afhængig af politisk Forgødtbefindende, saa fører dette til en Udvikling, der er stik modsat den Aand, i hvilken Folkehøjskolen er skabt.

Det, der derefter har Betydning, er, om de, der virkelig trænger til en saadan Efterundervisning, kan faa Adgang hertil. De Oplysninger, der er fremkommet, gaar ud paa, at de, der har søgt Højskolen, hovedsagelig er Gaardmandsbørn, men at Husmandsbørn og unge fra Byerne kun i ringe Grad har besøgt Skolerne. Dette peger i Retning af, at der har været en økonomisk Hindring for, at de unge kunde besøge Skolerne. Men naar Skolerne mest er besøgt af Ungdom fra Landet, da er Hovedaarsagen hertil sikkert den, at Barneskolen i Byerne har været langt bedre, end den har været paa Landet, og at der, som den ærede socialdemokratiske Ordfører udtalte, er lettere Adgang til Kursus i Byerne end paa Landet. Derfor er Trangen til Efterskoler i Byerne ikke saa stor, som den har været paa Landet.

Princippet Hjælp til Selvhjælp er som Regel godt, og det vil sikkert være det bedste, om man kan opretholde det ogsaa

her. I hvor vid Udstrækning de ændrede Regler paa dette Omraade vil virke fremmende for Søgningen til Skolerne, er jeg ikke i Stand til at bedømme, men man maa haabe, at ogsaa dette vil vise sig at være en Forbedring.

Med de Ændringer, der er gennemført i Folketinget, har jeg intet at indvende mod Forslaget, og jeg agter at stemme for det.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg takker Ordførerne for deres velvillige Udtalelser om Forslaget og for deres Tilsagn om at ville gennemføre Forslaget ogsaa i dette høje Ting.

Det ærede Medlem Hr. H. P. Johansen beklagede, at Højskoleraadet under Forhandlingerne i Folketinget er gaaet ud; den næste Ordfører, det ærede Medlem Hr. S. C. Nørgaard, udtalte derimod sin Glæde over, at dette er sket. Det er formodentlig Udtryk for, at man trods forskelligt Syn paa Enkeltheder dog kan samle sig om det væsentlige, naar man med de forskellige Synspunkter, der ogsaa gjorde sig gældende i Folketinget, alligevel er enedes om Lovforslagets Affattelse.

Jeg maa sige, at jeg deler det ærede Medlem Hr. H. P. Johansens Synspunkt med Hensyn til Højskoleraadet. Jeg tror ogsaa, at det for Højskolens Fremtids Skyld havde været bedre at bevare det. Jeg kan heller ikke faa det ærede Medlem Hr. S. C. Nørgaards Udtalelse til helt at rime med det ærede Medlems øvrige Synspunkter, idet det ærede Medlem, frygtede for, at Centraladministrationen skulde faa for stor Indflydelse paa Højskolen. Naar man tager Højskoleraadet ud, har man givet Ministeren og Administrationen en betydelig større Indflydelse, end den ellers vilde have, og jeg synes derfor ikke, det ærede Medlem er helt logisk i sin Tankegang, naar det ærede Medlem er tilfreds med, at man tager dette Bindeled ud, som kunde være et virkeligt Udtryk for Højskolens og dens forskellige Grenes Synspunkter og derfor kunde blive et Raad, som under skiftende Ministre kunde faa betydelig Indflydelse paa de Ting, der vedrører Højskolen. Jeg tror, at man i Højskolekredse i overvejende Grad ser med Beklagelse paa, at Højskoleraadet er gaaet ud. Men det er jo ikke det afgørende i Forslaget, og det er for saa vidt en Tillidserklæring til Ministeren og Administrationen, og jeg skal ikke gøre Forsøg paa at rejse Strid om Spørgsmaalet; men Højskolekredse har, som sagt, givet Udtryk for Bekymring over, hvad der i Folketinget er